

Міністерство освіти та науки України

Галицький фаховий коледж імені В'ячеслава Чорновола

Циклова комісія журналістики

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

**Особливості редакторського опрацювання контенту популяризації знань в
журналах для школярів (на прикладі журналу «Колосок»)**

Виконала: студентка 4 курсу,

групи В-41

спеціальності 061 «Журналістика»

Капуш І. М.

Науковий керівник: Фінклер Ю. Е.

Рецензент: Бездіжа А. А.

Оцінка _____

Тернопіль – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ПОЯВА ТА РОЗВИТОК ДРУКОВАНОЇ ПРЕСИ ДЛЯ ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ	5
1.1. Дитяча журнальна періодика в сучасній Україні: історія та розвиток.....	5
1.2. Типологія журнальної періодики для школярів	10
1.3. Журнальні видання для дітей різного шкільного віку: графічний дизайн та ефективне сприйняття контенту	18
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЖУРНАЛУ «КОЛОСОК». ВИЯВЛЕННЯ ТЕНДЕНЦІЙ ТА ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.....	23
2.1. Змістове наповнення, структура та концепція журналу «Колосок».....	23
2.2. Розвиток та удосконалення журналу «Колосок».....	28
ВИСНОВКИ.....	33
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	35

ВСТУП

Актуальність теми зосереджена на вивченні процесу становлення дитячої періодичної преси. У ході дослідження були проаналізовані як зарубіжні, так і вітчизняні дитячі журнали з метою визначення майбутніх тенденцій у розвитку цього сегмента та виявлення можливостей для поліпшення дитячої періодики, яка здатна привернути увагу читацької аудиторії.

В епосі високих технологій і повної цифрової трансформації діти все більше часу проводять у віртуальному світі за допомогою гаджетів. Це ставить батьків перед викликом залучити дітей до інших видів дозвілля та розвитку. Одним з видів залучення дітей є читання, а саме покупка цікавого журналу чи книги.

В даний час більшість видань для дітей поєднують розважальні, пізнавальні та навчальні функції. Їх основні характеристики, що сприяють залученню широкої аудиторії читачів, включають якісний друк та яскраві ілюстрації. Ці елементи роблять дитячу періодику привабливою та захоплюючою для дітей.

В ході дослідження був проаналізований журнал «Колосок», як один з представників вітчизняної дитячої періодики. Він був розглянутий з урахуванням його змісту, якості друку, наявності ілюстрацій. Аналіз журналу «Колосок» дозволив отримати додаткову інформацію про сучасні тенденції та рівень якості дитячої періодики вітчизняного виробництва.

Мета дослідження покращити дитячу періодику, роблячи її цікавішою та захопливішою для молодих читачів. Враховуючи зміни у сучасному світі та зміну уподобань дітей, важливо пристосовуватися до їх потреб та надавати вміст, який би був не лише розважальним, але й пізнавальним та стимулюючим для їхнього особистісного розвитку.

Об'єкт і предмет дослідження. Змістове наповнення, художнє оформлення та структура сучасних періодичних видань для школярів.

Методи дослідження. Дослідження ґрунтується на методології, яка включає збір інформації. Для аналізу сучасних джурналів та газет в Україні було використано метод порівняльного аналізу. Крім того, застосовувалися журналістичкознавчі методи дослідження, такі як контент-аналіз та контент-моніторинг.

Методологічна і теоретична основа роботи. Проведений аналіз журнальних періодичних видань 21 століття, які включають світові та українські публікації. У дослідженні надано характеристику популярних журналів, таких як «National Geographic Kids», «Highlights» та «Brilliant Brainz». Крім цього, були обґрунтовані переваги та недоліки сучасної дитячої періодики в Україні.

РОЗДІЛ 1. ПОЯВА ТА РОЗВИТОК ДРУКОВАНОЇ ПРЕСИ ДЛЯ ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ

1.1. Дитяча журнальна періодика в сучасній Україні: історія та розвиток

У 17 столітті розпочалася історія світової журналістики. Згідно з джерелами, першим дитячим журналом був «Le Magasin des enfans», виданий у 1756 році Лепрінс де Бомон. Цей журнал був спрямований на дівчат з аристократичних родин у Великій Британії. В його випусках публікувалися моральні казки, уривки зі Святої історії та різноманітні діалоги. Журнал отримав значний успіх і став проривом у дитячій пресі [34, с.9].

У 1772-1774 роках виходив німецький журнал «Leipziger Wochenblatt» («Лейпцизький щотижневий листок»). Він мав 8 сторінок і містив гравюри. Журнал мав благодійну мету, збирав гроші на сиротинець. Сторінки видання заповнювалися казками, байками, загадками, віршами, богословськими статтями, етюдами про шахи та маленькими п'єсами. Але матеріали мали методичний характер і були спрямовані на вчителів, які навчали дітей вдома, а не безпосередньо на самих дітей.

Протягом періоду між 1775 та 1782 роками, літератор німецького походження Християн Вейсе випускав журнал під назвою «Друг дітей» (або «Kinderfreund»). Це видання складалося з 16 сторінок та мало багато спільного з «Лейпцігським щотижневим листком». В «Друзі дітей» публікувалися вірші, байки, короткі п'єси та оповідання [23, с.77].

У США дитяча преса почала розвиватися з певним запізненням, з'явившись у 1789 році з першим дитячим журналом «The Children's Magazine». Він складався з 48 сторінок, не мав жодних ілюстрацій і містив вірші, розповіді, проповіді та історії з географії. Головною метою журналу була освіта. Під «освітою» мали на увазі вивчення географії без використання дорогих карт, сторінки з арифметики та поради щодо поведінки дітей. Видання закликала хлопців до того, щоб не пити алкоголь, знаходити хороших друзів і діяти на благо. А от для дівчаток було набагато більше правил, ніж для хлопчиків, а саме: бути покірними, ввічливими, ніжними християнками [36].

У другій половині 19 століття в Сполучених Штатах Америки спостерігався значний прогрес у розвитку дитячої періодики. Від 1827 до 1834 року з'явилися кілька американських видань, таких як «The Child's Newspaper», «The Family Pioneer and Juvenile Key» і «Youth Companion». Головною метою цих видань було навчання та виховання дітей. Також були видані журнали спеціально для дівчат, наприклад, «The Rose Bud». Назви видань, такі як «Сімейне читання», «Музей» та «Читання для дітей», відображали їх освітньо-виховний характер. У журналах і газетах розміщувалися матеріали, які допомагали дітям у навчанні і розвагах, а також проза та поезія [6, с.15].

Українська дитяча періодика почала своє існування як додаток до «дорослої преси», розпочавши з першого випуску дитячого журналу, який був додатком до «Вістника» і називався «Домова шкілька». Таким чином, в Україні дитяча періодика існувала як додаток до часопису протягом близько двох років. Це видання стало основою для становлення дитячої періодичної преси. В ньому публікувалися оповідання, вірші та матеріали з розважальної та історичної тематики, що відповідали потребам селянства та дітей.

Українців зустрів новий стимул у сфері культурного життя, коли з'явився двотижневик для дітей і молоді під назвою «Дзвінок». Журнал «Дзвінок» був вперше опублікований у 1890 році і виділявся своєрідністю. Він був єдиним дитячим часописом, який охоплював всю Україну, як частину Росії, так і ту, що перебувала під Австро-Угорщиною [4, с. 287]. Унікальність цього журналу полягала у тому, що він став першим виданням, яке спрямовувалося на культурне просвітництво. Випуски були багатими та різноманітними, а стиль представлення матеріалу був зрозумілим для всіх. Крім того, журнал був оформлений з естетичним смаком, що призвело до змін у його зовнішньому вигляді [26, с. 123].

За період з 1918 до 1939 року відбувалося помітне оживлення дитячої періодики, яке виявилось особливо унікальним. В цей період почалося заснування видавництв, які випускали такі журнали та часописи, як «Наш

«Приятель», «Приятель Дітей», «Малі друзі», «Юні Друзі», «Дзвіночок» та «Орленя» [10, с. 11].

Журнал-місячник «Наш приятель» став одним з найкращих видань для дітей у цей період. Він був виданий завдяки підтримці Митрополита Андрія Шептицького, який відчував важливість українського слова в друкованій формі для молоді.

Ілюстрований журнал для дітей під назвою «Малі друзі» став цікавим виданням у Львові. Журнал був спрямований на дітей різного віку і мав відповідні розділи, такі як «Маленькі друзі» та «Юні друзі». Незабаром журнал також був випущений у Кракові як додаток до газети «Краківські вісті», що надавало йому ще більшу унікальність.

Іван Тиктор запровадив нову ідею видавництва місячного журналу для дітей під назвою «Орленя» у місті Рівне. У 1931 році в Львові, за Івановою підтримкою, з'явився ще один дитячий журнал під назвою «Дзвіночок». Ці видання мали унікальний характер, оскільки містили матеріали, спрямовані на виховання, освіту та розвагу. Особливою перевагою було те, що кожна дитина могла отримати доступ до цих журналів.

Унаслідок історичних обставин, журнали на східних та центральних регіонах почали виходити значно пізніше. Першим виданням для дітей на українській території під Російською імперією був журнал «Молода Україна», він слугував додатком до журналу «Рідний край». Видавцем та редактором цього журналу була Олена Пчілка. Усього було опубліковано 64 випуски цього журналу [9]. З фокусом на патріотичному вихованні молоді, «Молода Україна» надзвичайно різноманітно публікувала казки, байки, вірші, оповідання, п'єси, науково-художні та історичні розповіді, а також узори для вишивки та інше. Саме таким чином сприяла розвитку національної культури та літератури, зокрема в Наддніпрянській Україні за період Російської імперії.

В 1920-х роках спостерігалась значна активність та швидкий прогрес у сфері дитячої періодики. У цей період були наявні такі журнальні видання: «Червоні квіти» (засноване в 1923 році, а з 1931 року відоме як «Піонерія»),

«Жовтень» (1928-1941 роки, пізніше перейменоване на «Барвінок» у 1945 році) та «Радянський школяр» (заснований в 1937 році, з 1992 року відомий як «Школяр»). Ці журнали мали комуністичну спрямованість, але навколо них об'єднувалися видатні українські письменники, такі як О. Донченко, А. Головка, О. Іваненко, О. Копиленко, Н. Забіла та інші [13, с. 154].

У 1923 році було започатковано видання журналу «Червоні квіти», який в 1931 році еволюціонував до створення нового журналу під назвою «Піонерія». У 1990-х роках відбулися зміни, пов'язані з оновленням назви журналу на «Однокласник», і протягом усього свого існування публікації, тематика, пріоритети та дизайн журналу багаторазово зазнавали значних змін.

В даний час «Однокласник» є неповторним виданням, призначеним спеціально для підлітків. Тут кожна дитина зможе знайти все, що її зацікавить: інтерв'ю зі знаменитими особистостями, актуальні новини молоді, статті різноманітної тематики, конкурси, анекдоти, листи від читачів, гороскопи та багато іншого.

Журнал «Однокласник» об'єднує теми освіти та дозвілля. Він присвячений статтям активних читачів, які займають значне місце в журналі. Багато разів журнал організовував конкурси серед своїх читачів, а найпопулярнішим з них є «Твої погляди». Тому юнаки та дівчата віком від 10 до 18 років матимуть можливість знайти в цьому журналі корисну інформацію для себе [8].

Журнал «Жовтень», що нині відомий як «Барвінок», у радянський період набував найбільшого розмаху серед усіх українських видань. «Барвінок» є одним з найдавніших журналів в Україні, видаючись у величезній кількості примірників. Цей журнал був платформою для публікації найбільшого обсягу найцікавіших творів.

У 1937 році з'явився історичний журнал «Радянський школяр», який мав унікальність у тому, що був спрямований на сліпих дітей та дітей із вадами зору. Він відзначався використанням рельєфно-крапкового шрифту. Журнал містив літературні твори, короткі пізнавальні повідомлення, а також статті про

композиторів та відомі музичні твори. Видання журналу тривало до 1992 року, а потім було продовжено в українській версії «Школяр».

У 2001 році було запущено «Країну знань» – перший український журнал для юнаків. Цей журнал заснований громадською організацією «Майбутнє» і вже з 2005 року він успішно співпрацює з Всеукраїнською громадською організацією «Союз обдарованої молоді».

«Країна знань» пропонує неповторні публікації провідних українських науковців з різних галузей. Цей журнал стимулює розвиток пам'яті, мислення, інколи є мотивацією для інноваційної, нестандартної творчої діяльності, сприяє формуванню досвідчених і почесних особистостей, справжніх патріотів, які знають історію своєї країни та прагнуть до її розвитку.

Дитяча періодика продовжує розвиватись і зазнає істотних змін у сучасному світі. Вона вже необмежена лише друкованим форматом, а й активно присутня в онлайн-середовищі. Традиційні методи поступово зливаються з новими технологіями, що в результаті призводить до появи тисяч нових видань щороку. При вивченні еволюції дитячої періодики, її початкового розвитку і сучасного стану, неможливо не згадати про всесвітньо відомі журнали, такі як «Highlights», «National Geographic Kids» та «Brilliant Brainz», які відіграють важливу роль у цій галузі.

«Highlights» – цей журнал містить 44 сторінки ігор, головоломок, завдань, цікавих проектів, загадок та наукових експериментів призначених для дітей у віці від 6 до 12 років. Журнал був вперше опублікований у 1946 році. Метою видання є забава поєднана з педагогічною користю. Редакція вірить, що журнал допомагає дітям стати творчими, розумними та впевненими в собі. Діти мають можливість поділитися своїми думками, досягненнями та історіями, які часто публікуються у журналі. Крім того, створено веб-сайт, де можна отримати більше інформації про «Highlights», а саме переглянути архівні номери та підписатися на журнал на 1-3 роки [33].

Журнал «National Geographic Kids» викликає особливий інтерес у молодих ентузіастів географії, історії, біології та інших природничих наук. Це

видання доступне для замовлення в будь-якій точці світу. Через яскраві ілюстрації та зрозумілі пояснення, діти отримують просту інформацію. На веб-сайті журналу можна знайти результати конкурсів, відео-інструкції та оформити підписку. Вікова категорія читачів складає 8-12 років, але цей журнал також популярний серед дорослих, які особливо захоплюються цікавими фактами про світ навколо нас [35].

«Brilliant Brainz» – це британський журнал, що містить в собі різноманітні завдання, цікаві факти та головоломки, які стимулюють активну працю мозку. Кожний випуск журналу охоплює широкий спектр тем, що сприяють розвитку творчого мислення, підвищують самовпевненість та збагачують культурні знання дитини. Основними темами журналу є: філософія, мистецтво, музика, кулінарія, наука, література, природа, розваги і технології. Також є сайт, на якому можна знайти інформацію про журнал, його рубрики, прочитати відгуки батьків, педагогів та дітей, а також надіслати свої пропозиції або скарги [32].

Таким чином, періодика для дітей почала демонструвати швидкий розвиток. Журнали зазнали змін у своїх публікаціях, художній наповненості, графічному оформленні та інших аспектах. Кількість та якість видань для дітей значно зросли після набуття Україною незалежності. Вивчення історії дитячої преси, аналіз закономірностей її виникнення у різних країнах і зміни її форми, змісту, структури, жанрового наповнення та візуалізації все ще перебувають на етапі детального дослідження.

1.2. Типологія журнальної періодики для школярів

Журнал – це один із засобів за допомогою якого формується думка сучасного молодого покоління [30, с.43]. Згідно з Державним стандартом, журнал є друкованим періодичним виданням. Він має постійну назву, спеціалізований зміст, регулярні рубрики та особливе поліграфічне оформлення [5]. Основними функціями журналів стали: інформування, освіта, задоволення культурних потреб, розваги та реклама.

Типологічна систематизація української періодики виступає важливим фактором у дослідженні медіа загалом, оскільки сприяє:

- осмисленню важливості ролі медіа;
- вивченню організаційно-мотиваційної основи сучасної періодики [19, с. 184].

Зміст та оформлення виступають рівноправними складовими елементами видання. Оформлення обкладинки, внутрішня структура, елементи та комплекси журналу залежать від його характеру.

Поточний етап розробки типології журнальних видань ще не має чіткого визначення, проте аналіз досліджень, що присвячені цій проблемі, виявляє підходи до вирішення цього питання і надає необхідні передумови для висновків щодо особливостей, які дозволяють виділити конкретні журнали в окрему типологічну групу.

Мета характеризується темою (змістом, природою інформації), способом, яким матеріал відображається (тобто методом досягнення цілей) та спрямована на конкретну аудиторію журналу.

Є такі відмітні риси, які диференціюють подібні та відмінні аспекти між різними видами та типами журналів. У періодичних виданнях можна виділити наступні типи функцій:

- видавець (засновник) – особа або організація, які відповідають за випуск журналу;
- мета і завдання журналу – основні цілі та завдання, які визначають спрямованість та призначення журналу;
- база читачів – аудиторія, до якої звертається журнал і для якої призначений його зміст.

В будь-якій послідовності їх вплив формує різні типи видань. Ці ознаки взаємопов'язані, але кожна з них може виступати початковим етапом у формуванні конкретного типу видання.

Серед характеристик залежних типологічних елементів можна виділити наступні:

- внутрішня структура;
- жанри публікацій;
- авторський склад;
- дизайн.

Залежно від цілей видання планується відповідне оформлення, формується авторський колектив, обираються жанри публікацій, а також створюється зовнішня та внутрішня структура.

Періодичність, тираж та обсяг перебувають у більшому ступені підпорядкованості та залежності. Це обумовлено встановленим типом видання, аудиторією, метою, оформленням, внутрішньою структурою й іншими факторами.

Видавець виконує одну з найважливіших ролей у сфері друку, вносячи великий внесок у формування різноманітних друкованих видань. Виникає прямий зв'язок між заснуванням видавничої установи та появою періодичного видання. Після започаткування будь-якої відомої державної або комерційної організації неодмінно настає момент, коли ці організації починають випускати журнали та інші періодичні видання.

Тому, коли ми знаходимо видавця, ми можемо зробити висновок про характер публікації. Наприклад, сьогодні Національна академія наук України та її підрозділи спеціалізуються виключно на наукових або теоретичних журналах.

Мета та ціль спеціальних журналів визначаються завданнями організації, яка їх публікує. За тематикою та характером надрукованих матеріалів можна зрозуміти, наскільки журнал відповідає програмі в змістовому плані, включаючи залучення спеціалістів-фахівців.

Аудиторія також відіграє надзвичайно важливу роль у характеристиці журнальних видань. Кожне періодичне видання спрямоване на свою аудиторію. Оцінка читацької аудиторії виступає важливим фактором для класифікації

періодичних видань. Оскільки класифікація включає розподіл на різні типи, то читацька аудиторія має значний вплив на формування цих типів видань.

Після створення видання виникають особливі риси, що відображають його тип та пов'язані з ним аспекти. Серед них можна виділити авторський склад, дизайн, а також внутрішню та зовнішню структуру.

Авторський вплив на характер періодичного видання є важливим фактором для спеціалізованих журналів. У масових виданнях можна впевнено виділити окрему групу авторів, які пишуть для таких видань. Однією з особливостей спеціалізованих журналів є те, що їх автори є й потенційними читачами, проте читацька аудиторія в цілому є ширшою за авторський склад.

Наукові журнали створюються вченими, експертами з економіки, культури, охорони здоров'я, а також професійними журналістами та письменниками, які співпрацюють з популярними спеціалізованими виданнями.

Внутрішня структура журналу відображає принципи організації публікацій всередині видання, включаючи розділи, рубрики, їх характер та методи представлення, а також співвідношення за обсягом.

Журнали мають поділ на розділи, що залежить від цільового призначення видання. На перший погляд, структура спеціальних видань може здатися однаковою, але насправді вона має свої відмінності, які характерні для кожного типу періодичного видання. Наприклад, наукові журнали часто не мають розділів у своєму вмісті, тоді як видання, спрямовані на більш широку аудиторію, можуть містити багато рубрик і розділів.

Жанри публікацій є однією із типоформуючих ознак журналу. Журнали, нарівні з газетами, мистецтвом і літературою, використовують різноманітні жанри. Це дозволяє нам повноцінно й яскраво відтворювати різні явища життя, багатство духовної культури українського народу і зробити журнал більш актуальним та захоплюючим, привернувши різні читацькі аудиторії. Важливо, щоб всі співробітники журналу використовували ті жанри, які найбільше відповідають поставленим цілям та завданням даного видання.

До жанрів журналу належать наукові статті, інформаційні матеріали, кореспонденція, романи, повісті, нариси, фейлетони, огляди літератури, рецензії та інші. Зазначені жанри, за винятком роману, є також притаманними газетам. Однак, при порівнянні стає зрозуміло, що саме характер періодичного видання визначає особливості жанрів, оскільки журнальні та газетні жанри мають свою власну специфіку.

Публікація в журналі дозволяє більш детально розглянути як теоретичні, так і практичні питання, що не завжди можливо в газеті через обмежену кількість місця. Крім того, потрібно враховувати аудиторію читачів: журнальні статті спрямовані на широке коло читачів.

Тип видавництва визначає вищезазначені типологічні риси, такі як авторський склад, внутрішня та зовнішня структура, жанри та дизайн. Періодичність, обсяг та тираж також пов'язані з типом видання, але ця залежність залежить від різних суб'єктивних факторів.

Журнали можна класифікувати залежно від їх змісту на такі категорії:

- суспільно-політичні;
- науково-популярні;
- наукові;
- розважальні;
- інформаційній;
- художньо-літературні;
- виробничо-практичні;
- спеціалізовані (ділові, економічні, автомобільні, для здоров'я та комп'ютерні)
- реферативні.

Виділяючи аудиторію, можна розділити журнали на такі групи: журнали для фахівців, загального читачього кола і специфічних груп аудиторії.

Видання для фахівців сприяють розвитку професійної діяльності своїх читачів. До таких видань належать:

- медичні;
- правові;
- технічні, комп'ютерні;
- ділові;
- виробничо-практичні;
- наукові;
- реферативні;
- військові;
- сільськогосподарські;
- промислові;
- документальні.

Журнали, спрямовані на різноманітну аудиторію, прагнуть передати інформацію про різні сфери життя зрозумілою мовою. Вони можуть бути загальними або спеціалізованими, і поділяються на такі категорії:

- кулінарні;
- розважальні;
- культурно-освітні;
- аналітичні;
- туристичні;
- науково-популярні;
- автомобільні;
- спеціальні;
- спортивні;
- літературно-художні;
- суспільно-політичні;
- мистецькі;
- про рослини й тварин;
- практичні;

- рекламні;
- про дизайн.

Читацька аудиторія журналів може бути визначена шляхом різноманітних факторів, таких як сфера діяльності, особисті захоплення, спеціалізація, вікові та статеві особливості, рівень загальної культури та ерудиції, інтереси та місце проживання.

Журнали для окремих груп читачів поділяються на:

- для чоловіків;
- для жінок;
- для молоді;
- журнали для дітей;
- для окремих категорій аудиторії (людей з релігійними переконаннями, кулінарів, дизайнерів, фахівців у галузі бухгалтерії, вчителів фізики та математики, безробітних, інтелектуалів і т. д.);
- видання, які випускають політичні партії або об'єднання;
- видання, спрямовані на національні групи та меншини;
- видання, призначені для читання всією родиною.

Ще однією відмінною рисою типології є момент публікації журналу. Журнали поділяються за періодичністю на наступні категорії:

- тижневики – це видання, які надають найбільш активне розвиток і мають значний попит серед читачів;
- щомісячники – видання, які здійснюють глибокий та об'єктивний аналіз актуальних подій;
- журнали, які публікуються лише кілька разів на місяць;
- журнали, що виходять кілька разів на рік (зазвичай 3-5 рази);
- піврічні видання, які, як правило, спеціалізуються на професійних темах.

Терміни, які використовуються для класифікації журналів, включають спеціалізовані, галузеві та професійні видання. Головною метою таких видань є

поширення спеціалізованої або вузькопрофільної інформації, яка призначена для фахівців у конкретній галузі. Ці видання використовують спеціальні терміни, зрозумілі для фахівців, які не потребують пояснень. Спеціалізовані журнали також можуть містити інформацію не лише з вузької тематики, але й з інших сфер, оскільки наука і промисловість все більше інтегруються. Термін «професійний» не обов'язково означає спеціалізований журнал, адже видання для фахівців може бути призначене для різних категорій спеціалістів.

Читачі, купуючи відомий журнал, вже мають певні очікування щодо інформації, яку вони отримають. Усі номери журналу мають певну зв'язаність і тематичну розмаїтість або спільність. Залежно від вимог видання, вони можуть містити історичну інформацію, відомості про виробництво, науку, культуру та інше, що може зацікавити читача. Публікації в таких виданнях також можуть мати жанрові особливості, які відображають їх функціональне призначення. Часто періодичні видання використовують так звані «малі» жанри публікацій, які є швидкими та зручними для швидкого поширення інформації. Ці жанри можуть включати пріоритетні публікації, які є важливими для певної галузі.

Для аналізу типологічних характеристик журналів необхідно мати ефективну функцію, яка полягає в тому, щоб правильно визначити аудиторію і оприлюднити всю необхідну інформацію. Це сприятиме великому попиту на журнал. Україні особливо важливо створити власну медіасистему, зокрема для журнальної періодики, яка врахує потреби українського населення. Журнал є проміжним виданням між газетами і книгами, оскільки він поєднує їх характеристики. З одного боку, журнал надає інформацію, що цікавить читачів, а з іншого боку, він забезпечує більш глибокий аналіз проблеми, порівняно з газетою, і містить історичні, освітні та практичні матеріали [30, с. 44].

Таким чином, класифікація видання сприяє практичному дослідженню шляхом знаходження типологічних ознак та характеристик. Цей аналіз включає в себе розподіл за тематичним спрямуванням, ідентифікацію типологічних ознак журналів і створення логічної класифікаційної моделі. Завдяки класифікації журналів можна поділити їх на класи, підкласи, групи та підгрупи,

що дозволяє визначити, до якого класу належить конкретне видання, його основні відмінності та загальну характеристику.

1.3. Журнальні видання для дітей різного шкільного віку: графічний дизайн та ефективне сприйняття контенту

Журнальна періодика має значущу роль у розвитку психології та духовності підлітків, і вона відіграє особливу роль у відповіді на запитання, які хвилюють їх. Тому шрифт відіграє важливу роль у створенні періодичного видання для будь-якої вікової категорії. Багато вчених підтримують це, надаючи аргументи щодо можливостей шрифту та його сильного впливу на читача. Діти звертають увагу на шрифт, оскільки перше враження від видання виникає, коли воно зацікавлює їх. Вміле вибирання шрифту дозволяє привернути увагу та підкреслити його.

Виконуючи роль у дизайні шкільних видань, кольори пройшли певні зміни, що роблять їх особливими. Зростаючи, підлітки виявляють менший інтерес до яскравих відтінків. Значення реалізму зображення стає все більш вагомим. Аналогічне можна сказати і про форму відображуваних об'єктів [3, с. 67].

У процесі розробки періодичного видання, необхідно ретельно розглянути вибір наступних критеріїв: розмір шрифту, типографіка, яскравість та стиль написання. Ключовим етапом у виборі шрифту є спосіб написання літер. У виданнях для дітей віком від 0 до 18 років застосовуються встановлені стандарти виділення. У виданнях для шкільного віку можуть використовуватись різні методи виділення, такі як накреслений шрифт вічка, рисований шрифт, використання кольорів та інше. Зазвичай це означає напівжирний шрифт основного тексту або курсивний шрифт зі збільшенням розміру на 2 пункти. У виданнях для дітей до 5 років, висота літер рисованого шрифту не може бути меншою за 20 пунктів, при збільшенні інтерліньяжу до 6 пунктів [25, с. 81].

При виборі шрифту важливо враховувати наступні аспекти:

- архітектуру шрифту;
- зручність для читання;
- відстань та ширина між рядками тексту;
- методи вирівнювання тексту.

Серед різноманітних модифікацій шрифтів можна виділити унікальну можливість підкреслення тексту однією або двома лініями, перекреслення, зміщення його відносно звичайного розташування, а також використання різноманітних комбінацій. Підкреслення застосовується для основного матеріалу, такого як підзаголовки, прізвища та таблиці.

Розмірні характеристики літер шрифту, такі як вертикальний розмір, кегль та горизонтальний розмір, виявляються незвичайною відмінністю. Вони є головним фактором, що враховується при обчисленні розміру журналу [31, с.16].

Точність вибору проміжків навколо текстів, абзаців, заголовків, літер та слів є вирішальною у розробці видання. Якщо проміжки занадто вузькі або дуже широкі, це заважає комфортному читанню. Абзацні, міжлітерні та міжрядкові відступи в монолітному тексті виконують роль членування без поділу на частини. У менших розмірах шрифту проміжки збільшуються, але при використанні великих розмірів шрифту вони наближуються до щільності розташування.

Шрифти та проміжки в текстовому оформленні допомагають створити унікальність і різноманітність. Ось деякі терміни, що описують їх використання:

- відступ – проміжок, який відокремлює абзац від решти тексту;
- відбиття – збільшення простору між рядками, що розділяють абзаци;
- спуск – великий відступ, який відокремлює значущий розділ;
- поля – простір, який оточує формат набору тексту;
- втягування – стискання форми набору, що надає йому звужений вигляд;
- інтерліньяж – проміжок між рядками тексту.

Шрифт надає вмістові відтінки, поєднуючи різні накреслення та просторові форми, а також підкреслює потрібні слова або фрагменти тексту, що сприяє інтерпретації тексту шляхом використання композиційних засобів.

Шрифти мають унікальну графічну основу, представлену кириличною, латинською, ієрогліфічною і в'язовою графіками. Крім цього, деякі національні культури, такі як Греція, Індія і Ізраїль, використовують шрифти, розроблені на основі їх власної національної графіки.

Шрифти призначені для використання у різних типах дизайну: текстові гарнітури використовуються для великого обсягу тексту, титульні шрифти використовуються для заголовків, обкладинок та колонтитулів. Текстові шрифти забезпечують більшу зручність при читанні, ніж титульні. Титульний шрифт може бути вибраним з будь-якого текстового шрифту шляхом зміни контрастності, розміру, застосування різних ефектів та накреслення. Проте для складання заголовків найбільш підходящими є акцидентні гарнітури [31, с. 35].

При виборі гарнітури для основної частини тексту, важливими вимогами є зрозумілість та привабливість. Зазвичай для цього використовуються такі гарнітури, як Times New Roman, Courier New та Arial. Проте необережне використання цих гарнітур може призвести до втрати цікавості для читача.

Рекомендується, щоб у виданнях для дітей до 5 років було використано декоративні, графічні або мальовані гарнітури шрифту великого розміру, який не менше 16 пунктів. У виданнях для дітей віком до 10 років рекомендується використовувати гарнітури розміром не менше 14 пунктів. Крім того, для поліпшення сприйняття тексту бажано збільшувати інтерліньяж не менше ніж на 6 пунктів. Основний текст у виданнях для дітей до 5 років рекомендується відтворювати шрифтом рубаної гарнітури світлого широкого прямого накреслення розміром не менше 20 пунктів зі ємністю не більше 5 знаків, зі збільшенням інтерліньяжу не менше 4 пунктів. Для дітей віком від 6 до 9 років рекомендується використовувати гарнітури розміром не менше 16 пунктів із ємністю не більше 6,4 знаку, зі збільшенням інтерліньяжу не менше 4 пунктів.

Для дітей віком від 11 до 14 років рекомендується використовувати гарнітури шрифту розміром не менше 12 пунктів.

Журнали розділяються на наступні вікові групи:

- для дітей віком від 0 до 5 років включно;
- для дітей віком від 6 до 10 років включно;
- для дітей віком від 11 до 14 років включно;
- для дітей віком від 15 до 18 років включно [20, с. 83].

Емілія Огар заявляє, що ця класифікація є узагальненою. Це обумовлено тим, що дитина на психофізіологічному рівні проходить кілька стадій розвитку. Період дорослішання супроводжується швидким розвитком інтелектуальних здібностей, зміною інформаційних потреб та світогляду. Отже, варто орієнтуватися на детальну вікову диференціацію для максимальної точності [20, с. 31].

При виборі дизайну для видань для дітей, слід мати на увазі, що він має бути неагресивним. Таким чином, при створенні шрифту для молодого читача, редактор спільно з автором повинен обрати дизайн, який позитивно впливатиме на емоційний стан та спонукатиме до читання.

Центральною складовою психічного розвитку є «активне спілкування», яке передбачає створення взаємовідносин з дітьми різної вікової категорії на основі моральних та етичних норм. Взаємодія з ровесниками відіграє суттєву роль у житті підлітка. Тому для видавця та редактора важливо розглядати моральні та психологічні аспекти. Підліток шукає відповіді на свої запитання, які турбують його протягом цього періоду саме у періодичних виданнях **[Ошибка! Источник ссылки не найден.]**.

Помітно зменшена кількість ілюстрацій перетворює контент на більш дорослий вигляд. Підкреслюється пріоритетність тексту, оскільки його значення виростає.

Загалом, видання для школярів вимагають унікального підходу до розробки, який відрізняється від видань для молодших читачів. Робота з

підлітковою періодикою базується на врахуванні особливостей дитячої психології.

Коли формується концепція видання та процес його реалізації, видавці та редактори стикаються з низкою важливих питань: яку тематику обрати, на кого спрямувати цільову аудиторію та який повинен бути зміст тексту. Однак іноді виникають ситуації, коли ні редактор, ні видавництво не приділяють достатню увагу цим питанням. В результаті таких недбалостей можуть виникати видання, які не привертають уваги читачів та не є вартими уваги.

При розробці дитячого видання необхідно унікальним чином врахувати такі фактори:

- вікові особливості аудиторії – на етапі створення видання необхідно чітко визначити цільову аудиторію. Варто уникати намагань охопити ширший спектр аудиторії, не враховуючи вікові вимоги та потреби різних груп;
- актуальність публікацій – періодичне видання повинно враховувати, наскільки матеріал та інформація, які подаються, залишаються актуальними;
- використання ілюстрацій – при виборі візуального контенту слід розсудливо враховувати, чи доцільно використовувати фотографії та інші графічні матеріали;
- типографічні особливості видання – при виборі шрифту важливо враховувати розмір, стиль, колір літер і інші атрибути, що стосуються шрифтового оформлення.

Отже, під час розробки журналу для молоді аудиторії необхідно надзвичайно уважно враховувати кожну деталь. При створенні концепції та визначенні цільової аудиторії важливо забезпечити відповідність візуального матеріалу віковим характеристикам і врахувати якість друку.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЖУРНАЛУ «КОЛОСОК». ВИЯВЛЕННЯ ТЕНДЕНЦІЙ ТА ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

2.1. Змістове наповнення, структура та концепція журналу «Колосок»

«КОЛОСОК» – журнал для дітей середнього шкільного віку, присвячений природі і науці. Він є всеукраїнським науково-популярним виданням, заснованим у 2006 році ЛМГО «Львівський інститут освіти» та видається видавництвом «Міські інформаційні системи». З 2011 року журнал виходить щомісяця українською та російською мовами, з накладом 12 000 примірників, і поширюється в Україні, Росії, а також серед української діаспори в Німеччині, Канаді та США.

Журнал має обсяг 48 сторінок і містить різноманітні теми з природознавства. Видання, присвячене вивченню різних аспектів живої природи, новітнім науковим відкриттям і досягненням у науці та технологіях, науковим загадкам і цікавим дослідженням у відповідних галузях знань [29].

В даному журналі зустрічаються наступні рубрики:

- «Наука і техніка»: У цій рубриці діти можуть дізнатися про захоплюючі наукові дослідження та технологічні винаходи, які впливають на наше життя. Вони ознайомляться зі світом науки, експериментуватимуть, розв'язуватимуть загадки та задачі.

- «Планета Земля»: У цій рубриці розповідається про дослідження нашої планети, її природні явища, географію та навколишнє середовище. Діти дізнаються про різноманітні країни та їх культури, вивчають карту світу, а також дізнаються про важливі питання екології та збереження навколишнього середовища.

- «Жива природа»: У цій рубриці діти вивчають різноманітні види тварин, рослин та інших організмів, які населяють нашу планету. Вони дізнаються про їх особливості, звички, місце проживання та вплив на екосистеми. Тут також присуті цікаві факти, вікторини та поради щодо догляду за домашніми тваринами.

- «Логіка і кмітливість»: У цій рубриці діти розвивають своє логічне мислення, розв’язують головоломки, кросворди, лабіринти та інші цікаві завдання. Це стимулює їх до креативності, винахідливості та вироблення власних рішень.

- «Поштова скринька»: У цій рубриці діти мають можливість надсилати листи та питання редакції журналу. Вони можуть задавати питання про науку, природу або будь-що цікаве, а потім знайти відповідь у наступних випусках журналу.

- «Про все на світі»: Ця рубрика присвячена різноманітним темам, що стосуються життя дітей по всьому світу. Вона включає статті про культуру, традиції, спорт, мистецтво та багато іншого. Діти можуть дізнатися більше про різні країни, їх історію та особливості.

- «Seedy’s Club»: Ця рубрика сприяє вивченню англійської мови через захоплюючі історії, вправи та ігри [29].

Головним редактором видання є Дарія Біда, доцент кафедри природничо-математичної освіти Львівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук, заслужений учитель України.

Назва журналу бере своє походження від щорічного Всеукраїнського природничого інтерактивного конкурсу «КОЛОСОК», який проводиться починаючи з 2003 року, за сприяння Міністерства освіти і науки України з метою розвитку пропедевтичних природничих знань учнів 4–11 класів. Конкурс з кожним роком стає все більш популярним. У 2013 році у ньому взяли участь понад 700 тисяч школярів з усіх областей України, а також понад 200 тисяч школярів з Білорусі та Росії.

Починаючи з 2007 року, на базі цього журналу почала видаватися серія науково-популярної природничої літератури для дітей під назвою «Бібліотечка Колоска». Редакція журналу також є організатором всеукраїнських інтелектуальних командних ігор читачів, таких як відкриті змагання на кубок

журналу «Колосок», літня природнича школа для дітей «Колосок», навчальні тренінги та семінари для вчителів.

У 2008 та 2011 роках журнал був двічі відзначений дипломом Держкомтелерадіо України як переможець Всеукраїнського конкурсу на краще періодичне друковане видання для дітей та юнацтва в номінації з тією ж назвою [29].

Журнал має наступні особливості:

- зосередження на інтегрованому підході до подання природничих знань;
- використання різноманітних оригінальних методів для популяризації наукових відомостей, спрямованих на підліткову аудиторію;
- зосередження на розвитку читачів;
- використання інтерактивних елементів, які стимулюють дітей до самостійної та колективної діяльності з пізнавальної, дослідницької та творчої сфер;
- приділення важливої уваги якості художньо-технічного оформлення і поліграфічного виконання.

Це видання є захопливим та корисним не лише для дітей, але й для дорослих, а саме батьків та педагогів, які можуть використовувати його матеріали з метою формування світогляду. Назви рубрик надають загальне уявлення про зміст статей. Основна особливість текстового матеріалу «Колоска» полягає в його насиченості науковими фактами. Вміле аргументування, доведення та обґрунтування ідей та думок, які можна помітити у статтях, дозволяють ненав'язливо переконати читача у їх правильності. Для підлітків важливо цікаво побудувати розповідь так, щоб автор ділився своїми враженнями та спостереженнями. Авторами статей у «Колоску» є фахівці з різних галузей знань, науковці, відомі в Україні вчителі, винахідники, лауреати освітніх конкурсів, які майстерно використовують факти та виокремлюють найцікавіші деталі.

«КОЛОСОК» єдиний науково-популярний природничий журнал в Україні, який пропонує інтеграційний підхід до вивчення природознавства. Цей

журнал має добре структуровану форму та адресований учням 4-11 класів та вчителям природничих предметів, тому охоплює широкий віковий діапазон. Завдяки своєму сучасному та актуальному характеру, він може стати важливою складовою природничої освіти в Україні, оскільки сприяє інтеграції природничих наук, індивідуальній, колективній пізнавальній, дослідницькій та творчій роботі дітей, а також позашкільній дослідницькій роботі школярів не лише під керівництвом вчителів, але й спільно з батьками.

«КОЛОСОЧОК» – це науково-популярна тематична природнича газета для розумних та обдарованих дітей. Заснована у 2012 році ЛМГО «Львівський інститут освіти» та видається видавництвом «Міські інформаційні системи». Газета виходить протягом навчального року (32 рази на рік). Вона публікується українською мовою, має обсяг 4 сторінки та є щомісячним додатком до журналу [29].

Ця газета призначена для учнів початкових класів і надає інформацію про природу, рослини, тварин, Землю, космос, подорожі Україною та світом. Вона є інтерактивною, містить завдання для досліджень і творчості, проводить експерименти та представляє творчість дітей та цікаві природничі проекти, створені молодшими школярами.

Основною метою цього видання є введення в природознавство та розвиток дослідницьких навичок молодших школярів.

Матеріали газети сприяють наступному:

- збільшенню зацікавленості учнів початкових класів у вивченні природознавства;
- оволодінню методами навчально-пізнавальної та природоохоронної діяльності;
- сприянню розвитку ціннісних орієнтацій у ставленні до природи.

Форми подання матеріалів у газеті включають:

- науково-популярні статті;
- природничі казки;
- науково-художні твори;

- дискусії у клубі «ТРЬОХ ЗЕРНЯТ»;
- правдиві історії;
- дослідницькі завдання рубрики «ЛАБОРАТОРІЯ ПУСТУНЧИКА»;
- кросворди;
- інтерактивні завдання та запитання рубрик «ЗАВДАННЯ ВІД РОЗУМНИКА», «ЧОМУЧНИК ЛАПОНЬКИ», «ЗАПИТАЙ У БАТЬКІВ»;
- чайнворди за матеріалами газети;
- листи читачів про чудеса природи поруч, домашніх улюбленців, свої проекти [29].

Основними рисами газети є:

- матеріали, спрямовані на розвиток читачів;
- правильно оформлене художньо-технічне оформлення і добре виконана поліграфія;
- широке використання оригінальних методів популяризації наукових знань з фокусом на молодшу шкільну аудиторію;
- матеріали з інтерактивним характером.

Учителю початкової школи можна скористатись матеріалами газети, щоб підготуватись до викладання предмета «природознавство» відповідно до нових стандартів початкової освіти. Крім того, газета також організовує навчальні тренінги та семінари для вчителів.

Обкладинка журналу відповідає його тематиці, є привабливою для дітей, та найбільше викликає їхній інтерес до журналу. Переважно на обкладинці зображені фото природи, тварин, космосу або графічні малюнки такої ж тематики.

Основна мета ілюстративного матеріалу – допомогти дітям зрозуміти природу та навколишній світ через візуальну презентацію. До такого ілюстративного матеріалу відносяться:

- Зображення тварин та їх середовища. Яскраві та деталізовані малюнки тварин, їхніх жител та оточення. Наприклад, фотографії величезного слона в

африканській саванні, різноманіття риб в коралових рифах або птахів у лісовому гаю.

- Показ життя рослин. Малюнки, що показують розмноження рослин, починаючи від насіння або зародка, до повноцінної рослини, це допомагає дітям зрозуміти цей процес. Також сюди відносяться зображення різноманітних квітів, дерев та інших рослин, що ростуть у різних середовищах.

- Ілюстрації процесів природи. Включають малюнки, які демонструють різні процеси, що відбуваються в природі, наприклад, водяний кругообіг, сезонні зміни, цикл життя комах тощо. Це допомагає дітям уявити ці процеси та покращити їх розуміння.

- Ландшафти та географічні особливості різних регіонів. Сюди відносяться зображення гористої місцевості, пустелі, ліси, узбережжя морів, океанів тощо. Це дозволяє дітям бачити та розуміти різноманіття природи нашої планети.

- Малюнки екосистем. Присутні зображення складних екосистем та розподіл живих організмів у них. Наприклад, морська екосистема з рибами, водоростями, коралами, або лісова екосистема з різними рівнями тварин та рослин.

- Ілюстрації екологічних питань. Дітям показано, як впливає людська діяльність на природу та навколишнє середовище. Зображені такі проблеми як: забруднення повітря, води та землі, вирубка лісів або вимирання видів. Це спонукає молодих читачів, та спонукає їх до більш відповідальної поведінки та ставлення до природи.

Цей журнал захоплює якісними й сучасними фотографіями, які привертають увагу навіть тих, хто не має наміру читати його, а просто гортає сторінки. Таким чином, теж може отримати різноманітну інформацію та відчувати яскраві емоції лише завдяки перегортанню сторінок.

2.2. Розвиток та удосконалення журналу «Колосок»

Журнал, як важливий засіб інформаційного обміну, постійно стикається з викликами і змінами сучасного світу. Технології швидко розвиваються, а

споживачі залишаються все вимогливішими, тому журнал має розвиватися і удосконалюватися, щоб задовольнити потреби своїх читачів і вижити в цифрову еру.

Беззаперечно «Колосок» є найкращою журнальною періодикою для школярів в Україні. Детально проаналізувавши його, ми можемо запропонувати деякі ідеї для удосконалення журналу та його подальшого розвитку.

Розширити свій контент:

З поширенням Інтернету та мобільних технологій багато дітей переходять до цифрових джерел, таких як веб-сайти, соціальні медіа та мобільні додатки, для отримання інформації та розваг. Це ставить перед виданням журналу нові завдання – здобути увагу потенційної аудиторії та зберегти її інтерес.

Щоб відповідати потребам сучасних читачів, журнал повинен активно використовувати цифрові платформи для розширення свого контенту. Одним з підходів може бути створення цифрових версій видань, які можна зчитувати на комп'ютерах, планшетах або смартфонах. Це дозволить читачам зручно отримувати доступ до журналу з будь-якого пристрою та зберігати його в електронному вигляді.

Крім того, журнал може розробляти мультимедійний контент, який поєднує текстові матеріали з фотографіями, відео, аудіо та іншими форматами. Наприклад, можна створити відеоролики, в яких експерти або вчителі розповідають про цікаві теми, пов'язані з журналом. Також можна розробити інтерактивні матеріали, наприклад, вікторини, ігри або завдання, які читачі зможуть вирішувати прямо на веб-сайті або в мобільному додатку.

Для успішної реалізації цих ідей виданню необхідно співпрацювати зі спеціалістами з цифрового медіа, які допоможуть вдосконалити платформу журналу. Ці фахівці можуть надати рекомендації щодо оптимального використання соціальних медіа, пошукової оптимізації та інших інструментів для просування контенту журналу.

Додатковою можливістю для покращення залучення читачів може стати використання QR-кодів на сторінках журналу. QR-коди – це спеціальні штрих-коди, які можна сканувати за допомогою мобільного додатку. На кожному рубрику журналу можна розмістити відповідний QR-код, який буде спрямовувати читачів на додатковий цифровий контент, пов'язаний з темою рубрики. Наприклад, в рубриці «Жива природа» QR-код може відкрити відео на YouTube, в якому вчитель розповідає про тварин «Червоної книги». У рубриці «Seedy's Club» QR-код може відкрити відео, музику та презентації, пов'язані з англійською мовою.

Щоб скористатися QR-кодом, читачеві потрібно встановити додаток для сканування на своєму телефоні. Багато сучасних телефонів вже мають такий додаток встановленим за замовчуванням, але у разі його відсутності можна безкоштовно завантажити з відповідного магазину додатків. Після встановлення додатку, читачеві достатньо відкрити програму та навести камеру телефону на QR-код, розміщений у журналі. Залежно від додатку, який використовується, може автоматично запуститися відео або музика, або ж читачеві потрібно буде натиснути посилання, щоб відкрити відповідний матеріал.

Використання цифрових платформ, мультимедійного контенту та QR-кодів дозволить журналу привернути увагу молоді аудиторії, забезпечити її залучення та створити цікавий та взаємодійний досвід читання.

Взаємодія зі спільнотою:

Сучасні читачі все більше цінують персоналізацію та взаємодію з видавництвами та авторами. Вони виявляють бажання мати можливість спілкуватися з авторами, висловлювати свої думки і обговорювати прочитане з іншими читачами. Це ставить перед журналами завдання створення спеціальних механізмів для задоволення цих потреб.

Одним з ефективних засобів забезпечення взаємодії між авторами та читачами є створення простору для коментарів і обговорень. Журнал може розміщувати статті або матеріали на своєму веб-сайті, де читачі матимуть

змогу залишати свої коментарі, висловлювати свої думки щодо прочитаного і обговорювати ці теми з іншими користувачами. Важливо створити зручний та безпечний інтерфейс для коментування, де читачі зможуть спокійно висловлювати свої погляди.

Окрім цього, журнал може організовувати вебінари та віртуальні зустрічі з експертами для своїх читачів. Це може бути можливість поспілкуватися з авторами або запрошеними гостями, почути їхні коментарі та відповіді на запитання, а також обговорити важливі теми в режимі реального часу. Такі взаємодії сприятимуть залученню аудиторії та поглибленню зв'язку між видавництвом і читачами.

Для активної взаємодії зі своїми читачами журнал також повинен мати присутність в популярних соціальних мережах, таких як Instagram, Facebook і Twitter. Створення облікових записів на цих платформах дозволить читачам зручно надсилати свої запитання, висловлювати свої думки та отримувати відповіді на них. Важливо активно взаємодіяти з аудиторією, реагуючи на коментарі, спілкуючись з читачами та проводити цікаві активності, наприклад, опитування або конкурси. Наявність в соціальних мережах допоможе привернути увагу широкої аудиторії і спонукати до обговорень та обміну думками у коментарях.

Ріст на міжнародному ринку:

Журнал «Колосок» має вийти на міжнародний ринок і розпочати співпрацю зі світовими журналами, що присвячені природничим наукам для дітей, а також з відомими науковцями з усього світу. Ця співпраця є важливою з кількох причин.

Перша причина – поширення знань та навчання. Виходячи на міжнародний ринок, журнал «Колосок» отримує можливість ділитися знаннями та навчальними матеріалами з дітьми з різних країн. Це сприяє підвищенню загального рівня освіти та наукової грамотності серед дітей. Міжнародна аудиторія журналу стає більш різноманітною, що дозволяє пропагувати цінні

знання про природу та науку серед дітей з різних культур і сприяє обміну досвідом між ними.

Друга причина – розширення аудиторії. Виходячи на міжнародний ринок, «Колосок» має можливість привернути більше читачів з усього світу. Це сприяє популяризації журналу і його ідей, а також розвитку та підтримці дитячої наукової спільноти.

Третя причина – співпраця зі світовими журналами для дітей. Це дозволяє «Колоску» отримувати доступ до нових інформаційних ресурсів, передових методик та найкращих практик. Спілкування та обмін досвідом зі світовими виданнями допомагають покращити якість журналу, розширити тематичний спектр матеріалів та надати дітям більш цікаві та актуальні знання. Така співпраця сприяє зростанню та розвитку «Колоска» як видання.

Четверта причина – залучення відомих світових науковців. Співпраця з визнаними фахівцями у своїй галузі дозволяє журналу «Колосок» отримувати оригінальні статті, рецензії та поради. Участь відомих науковців сприяє підвищенню авторитету журналу, збільшенню довіри до його матеріалів та сприяє поширенню достовірної наукової інформації серед молоді аудиторії.

Отже, співпраця зі світовими журналами та відомими науковцями є важливою для журналу «Колосок». Вона допомагає поширювати знання та навчання, розширювати аудиторію, покращувати якість журналу та надавати дітям доступ до цікавої і актуальної інформації з природничих наук.

ВИСНОВКИ

У процесі написання дипломної роботи, було проведено детальний аналіз специфіки та проблематики журнальної періодики для школярів.

На сучасному ринку журнальної періодики можна знайти якісні та корисні журнали. Але також присутні видання з багатьма недоліками, такими як непропорційність зображень до тексту, мовні помилки та інформація не спрямована на дітей шкільного віку. Існує безліч журналів, які відрізняються тематичним наповненням, періодичністю виходу, дизайном та цільовою аудиторією.

Проте серед основних проблем журналів залишаються такі проблеми, як одноманітний контент, погана якість друку, текстові матеріали з помилками, несумісність ілюстрацій з текстом та недостатня адаптація завдань для школярів. Редакції не приділяють достатньо уваги підготовці контенту, хоча важливо враховувати фізичні та психологічні особливості дітей. Крім того, дитячу друковану періодику активно витісняє Інтернет, який має свої переваги, такі як звук, відео та картинки.

У процесі написання дипломної роботи було зроблено наступні висновки:

- Дитяча періодика пройшла значний шлях розвитку і стала самостійною галуззю з окремими особливостями. Вона відрізняється від дорослої літератури широким спектром розважальних матеріалів та яскравим, оригінальним графічним оформленням.
- Сучасна українська дитяча періодика має великий потенціал для подальшого розвитку, незважаючи на труднощі, з якими зіштовхуються видавництва. Вони продовжують підтримувати друк періодичних видань на високому рівні.
- Вивчення журналів передбачає аналіз типологічних ознак, характеристик, моделювання та прогнозування нових видань. Класифікація допомагає систематизувати журнали та визначити їх особливості.

- Журнали класифікуються за різними ознаками, включаючи читацьку аудиторію, тематичну спрямованість, характер інформації та цільове призначення.
- Розробка візуального образу журналу передбачає використання нестандартних підходів до графічного оформлення. Оригінальний логотип та неординарна обкладинка, що легко привертає увагу читачів.
- Важливо приділяти особливу увагу виданням для дітей та підлітків, оскільки цей віковий період визначає формування їх переконань та уявлень про світ. Тому журнали для дітей мають велику відповідальність щодо змісту та матеріалів, які вони публікують.

У проведеному дослідженні був розглянутий журнал «Колосок», який є пізнавальним журналом для школярів. Він відповідає всім необхідним критеріям, таким як кегль, гарнітура, шрифт, що забезпечують читабельність та привабливість. Тематичне наповнення журналу різноманітне та актуальне, а ілюстративний матеріал доповнює зміст видання. «Колосок» поєднує різні жанри, такі як пізнавальні, розважальні, навчальні та науково-популярні, і стає надійним другом для школярів та їх батьків у вивченні світу навколо нас.

Висновки дипломної роботи показують, що дитяча періодика є важливою складовою сучасного культурного простору. Вивчення та аналіз журналів допомагають розкрити їх роль у формуванні світогляду дітей, а також сприяють подальшому розвитку та покращенню видань для молоді.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аникина М. Молодежные издания. Типология периодической печати: Учебное пособие для студентов вузов. Ред. Шкондин М., Реснянская Л. Москва. 2007. С. 178–187.
2. Вайшенберг З. Журналістика та медіа: довідник. Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, Київ. 2011. 529 с.
3. Грузинова Л. Иностранная библиография. «Мир книги», Москва. 1997. 78 с.
4. Дзвінок з минулого: Вірші, оповідання, казки, байки, загадки, приповідки. Лучука В., Передм. Я. Київ. 1991. 303 с.
5. ДСТУ 3017–95. Видання. Основні види. Терміни та визначення. Вид. офіц. Держстандарт України, Київ. 1995. 45 с.
6. Дубецька О. Рейтинги дитячої періодики у світі. Актуальні проблеми теорії соціальних комунікацій. Київ. 2015. С. 13–18.
7. Жукова Д. Вплив дитячої преси на формування суспільної свідомості. Соціально-гуманітарні знання. Київ. 2008. С. 88–101.
8. Журнал «Однокласник». URL: <http://www.odnoklasnyk.org.ua/publ.php?category=73>. (дата звернення 11.04.2023).
9. Зовнішня історія української мови. «Молода Україна» – назва українських журналів і часописів. URL: http://pravopys.vlada.kiev.ua/mova/drukar/Dovidn/Moloda_ukraina.htm. (дата звернення 11.05.2023).
10. Зозуляк Р. Виховання моральних рис молодших школярів Галичини засобами української дитячої літератури, «Загальна педагогіка та історія педагогіки». Івано-Франківський національний університет ім. В.Стефаника, 2005. 20 с.
11. Каталог видань України на II-ге півріччя 2013 року. Київ: Державне підприємство по розповсюдженню періодичних видань «Преса», 2013. 218 с.
12. Каталог видань України на II-ге півріччя 2014 року. Київ: Державне підприємство по розповсюдженню періодичних видань «Преса», 2014. 212 с.

13. Кіліченко Л., Лещенко П., Проценко І. Українська дитяча література. Київ. 1976. 334 с.
14. Кіт Н. Психологізм як передумова реалізації цільового призначення журналу для дошкільників. *Наукові записки Інститут журналістики*. Київ. 2004. С. 107–109.
15. Марущак О. Психолого-педагогічні особливості використання дитячих періодичних видань у навчально-виховному процесі початкової школи. Житомир. 2016. С.1–6.
16. Марущак О. Сучасна українська періодика для дітей. *Наукові записки Малої академії наук України*. 2013. С. 86–91.
17. Москаленко А. Журнальна періодика. Основи журналістики. Харків. 2008. 6 с.
18. Нагорна О. Ретроспективний аналіз становлення і розвитку дитячої періодичної преси в Україні (з кінця ХІХ до 1991 року). Актуальні проблеми 52 слов'янської філології. 2009. С. 382–393.
19. Недопитанський М. Сучасна українська періодика: типологічний аспект. *Наукові записки інституту журналістики*. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ. 2006. С. 184–186.
20. Огар Е. Дитяча книга: проблеми видавничої підготовки. Львів. 2002. 160 с.
21. Огар Е. Роль вікового критерію у типології видань для дітей. *Наукові записки Української академії друкарства*. 2000. С. 89–91.
22. Орлик О. Тенденції та розвиток сучасної дитячої періодики. Вісник Книжкової палати. 2011. С. 26–30.
23. Орлова В. У истоков детской журнальной периодики. 2013. С. 77–80.
24. Павелкін Р., Цигипало О. Дитяча психологія. Київ. 2008. 432 с.
25. Партико З. Загальне редагування: нормативні основи. Львів. 2001. 486 с.

26. Передирій В. Становлення української періодики для дітей: на матеріалах журналу «Дзвінок». *Збірник праць Науково-дослідного центру періодики*. Львів. 1996. С. 117–125.
27. Різун В. Нарис з історії та теорії українського журналістикознавства. Київ. 2005. 232 с.
28. Струшляк О. Історичні аспекти зародження і розвитку періодичних видань для дітей. *Актуальні проблеми слов'янської філології*. 2009. С. 324–332.
29. Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського URL: https://choippo.edu.ua/?page_id=7809. (дата звернення 25.05.2023).
30. Шевченко В. Типологія сучасних журналів – засіб вивчення світогляду суспільства. *Наукові записки інституту журналістики*. КНУ імені Тараса Шевченка. Київ. 2007. С. 43–48.
31. Шевченко В. Характеристика шрифту як способу поліграфічного відтворення тексту. Київ. 2005. 106 с.
32. Brilliant Brainz. URL: <https://www.brilliantbrainz.com/> (дата звернення 13.04.2023).
33. Highlights Magazine | The Original Kids Magazine Subscription | Highlights for Children. Highlights for Children. URL: <https://www.highlights.com/store/products/highlights-magazine> (дата звернення 11.05.2023).
34. Miglio P. Le Magasin des enfants de Madame Leprince de Beaumont. France. 2018. 180 с.
35. National Geographic Kids |. National Geographic Kids. URL: <https://www.natgeokids.com/uk/> (дата звернення 05.03.2023).
36. The Children's Magazine, 1789 | H-Amstdy | H-Net. H-Net | H-Net. URL: <https://networks.hnet.org/node/2602/discussions/188139/childrensmagazine-1789> (дата звернення 19.02.2023).

ВІДГУК
наукового керівника
на дипломну роботу Капуш Інни
“Особливості редакторського опрацювання контенту
популяризації знань в журналі для школярів
(на прикладі журналу “Колосок”)”

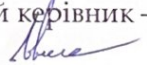
На перший погляд, писати про популяризацію просто, і просто писати про журнал для школярів просто, тому що популяризація багатьох складних явищ супроводжує нас усюди — на телебаченні, в інтернеті, у наших приватних комунікаційних стосунках, і складається ілюзія загального розуміння феномену популяризації. А тим паче — на прикладі дитячого контенту. Але насправді тема популяризації змісту для дітей є підступною, оскільки потребує глибокого аналізу типологічних, контентних, структурних, тематичних і психологічних аспектів її функціонування.

У цьому аспекті робота Інни Капуш викликає позитивні відчуття, оскільки студентці вдалось комплексно проаналізувати титульну проблему, звернувши увагу на такі її чинник, як специфіка редакторського опрацювання складного контенту з метою його популяризації, адаптаційні складники редагування дитячого контенту (насамперед — тексту), конкретизація власних міркувань на прикладі журналу “Колосок”, який став джерельною базою дипломної роботи.

Мені імпонує цілісний характер дослідження, яке провела Інна Капуш — студентка виконана завдання, які перед собою поставила, у розрізі теоретичного та прикладного дослідження. В роботі стисло, а, втім, логічно, представлено матеріал, присвячений популяризації — від історичного огляду розвитку явища популяризації і до конкретного прикладного застосування популяризації в журналі “Колосок”.

Що ще цікаво в роботі Інни Капуш — то це чітке розмежування понять “популяризація” і “інтерпретація”. Авторка розглядає первинний характер популяризації як сукупності властивостей того, що необхідно представити дитини, але не виходячи з розуміння явища, яке популяризується, але не переходить межу авторської чи редакторської інтерпретації контенту.

Враховуючи наведене вище, вважаю, що дипломна робота Інни Капуш “Особливості редакторського опрацювання контенту популяризації знань в журналі для школярів (на прикладі журналу “Колосок”)” відповідає вимогам, які висувають до кваліфікаційних робіт рівня молодший бакалавр і може бути рекомендована до захисту.

Науковий керівник —

Юрій Фінклер

Ім'я користувача:
Владислава Капітан

Дата перевірки:
19.06.2023 17:33:12 MSK

Дата звіту:
29.06.2023 15:08:35 MSK

ID перевірки:
1015648222

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

ID користувача:
100011655

Назва документа: Капуш І. В-41

Кількість сторінок: 32 Кількість слів: 7242 Кількість символів: 54980 Розмір файлу: 59.23 KB ID файлу: 1015294078

4.49% Схожість

Найбільша схожість: 2.36% з Інтернет-джерелом (<http://moippo.mk.ua/attachments/article/2085/%D0%94%D0%BE%D0...>)

4.49% Джерела з Інтернету

126

Сторінка 34

0.39% Джерела з Бібліотеки

5

Сторінка 34

0% Цитат

Не знайдено жодних цитат

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел